

PLUS ARKITEKTUR AS
Storgata 5
1607 FREDRIKSTAD

Melding om administrativt vedtak.

Deres ref.:

Vår ref.:
22/05675-2

Dato:
30.05.2022

Godkjenning av tiltaksplan for forurenset grunn - Miljøteknisk grunnundersøkelse med tiltaksplan - gnr 2072 bnr 79 - del av Haraldstad, Grålum

Sarpsborg kommune godkjenner **MILJØTEKNISK GRUNNUNDERSØKELSE MED TILTAKSPLAN 2072/79, 1712 GRÅLUM** datert 11.02.2020 og **MILJØTEKNISK GRUNNUNDERSØKELSE, utgave 2, 2072/79, 1712 GRÅLUM**, datert 08.10.2020, for terrenginngrep på eiendom gnr. 2072 bnr. 79 i Sarpsborg kommune. Vær oppmerksom på at vi har stilt vilkår for godkjenningen, se mer informasjon om dette nedenfor.

Vi viser til oversendt anmodning om behandling av miljøteknisk tiltaksplan fra Plus Arkitektur, mottatt 04.03.2022. Tiltaksplanen er utarbeidet av R3 for Plus Arkitektur.

Kommunen godkjenner tiltaksplanen på visse vilkår

I henhold til delegert myndighet fattes følgende

VEDTAK:

Sarpsborg kommune godkjenner *Miljøteknisk grunnundersøkelse med tiltaksplan, 2072/79, 1712 Grålum*, datert 11.02.2020 og *Miljøteknisk grunnundersøkelse, utgave 2, 2072/79, 1712 Grålum*, datert 08.10.2020 jf. forurensningsforskriften § 2-8. Tiltaksplanen med supplerende miljøteknisk grunnundersøkelse gjelder for terrenginngrep på eiendom gnr. 2072 bnr. 79 i Sarpsborg kommune. Kommunens godkjenning gjelder forutsatt at tiltaksplanen av 11.02.2020 følges, at miljøteknisk grunnundersøkelse fra 08.10.2020 og informasjon der legges til grunn for videre tiltak, at bestemmelser i forurensningsforskriften kapittel 2 blir overholdt, og at de vilkår som er nevnt under følges:

- a. Tiltakshaver er ansvarlig for at miljøgifter ikke spres utenfor tiltaksområdet, både under anleggsperioden og etter endt tiltak.
- b. Det skal holdes et oppstartsmøte hvor tiltakshaver, utførende entreprenør, person/foretak med særlig faglig kompetanse på forurenset grunn (heretter

kalt miljørådgiver) skal delta. Tiltaksplanen og kommunens godkjenning av planen skal gjennomgås i møtet.

- c. Forurensede masser som ikke kan gjenbrukes innenfor tiltaksområdet skal leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.
- d. Ved gjenbruk av forurensede masser på tiltaksområdet skal ikke- forurensede masser og masser med lav forurensningsgrad (tkl 2) gjenbrukes fremfor høyere tilstandsklasser. Ved overskuddsmasser skal masser med høyest forurensningsgrad fjernes først.
- e. Ved tilkjøring av ikke-forurensede masser til tiltaksområdet skal det dokumenteres at massene ikke er forurenset. Dokumentasjonen skal legges ved sluttrapporten.
- f. Det skal tas supplerende prøver ved punkt 21, 22 og 24. Prøvene ved punkt 22 skal tas etter fjerning av oljeforurenset masse, for å ha oversikt over områdets forurensningsgrad etter opprydding, og for å sikre at jorda rundt er innenfor akseptkriteriene. Prøvene ved punkt 21 og 24 skal tas for å avgrense områder med masser i tilstandsklasse 3, da dette ikke har blitt gjort tidligere.
- g. Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket, skal den ansvarlige straks varsle brannvesenet, jf. krav i [forskrift om varslings av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning](#).
- h. Avfall i massene skal sorteres ut og leveres til godkjent mottak.
- i. Kommunen skal til enhver tid få adgang til tiltaksområdet for inspeksjon.
- j. Ved vesentlige endringer fra tiltaksplanen skal tiltaksplanen revideres og sendes inn for ny saksbehandling hos kommunen.
- k. Dersom forurensede masser i tilstandsklasse 2 eller høyere ligger igjen i eller nær tiltaksområdet når arbeidene ferdigstilles, skal dette registreres i Miljødirektoratets database for grunnforurensning. Tiltakshaver har ansvar for at dette blir gjort. Rapporteringen skal utføres av en miljørådgiver.
- l. Det skal leveres sluttrapport for prosjektet, som beskrevet i kommunens godkjenning av tiltaksplanen, se dette dokumentet. Sluttrapporten skal utarbeides av miljørådgiver.

Bakgrunn for saken

Det planlegges å bygge boliger på eiendom gnr. 2072 bnr. 79 i Sarpsborg kommune. Dette vil medføre terrenginngrep. Østre del av tomten har blitt brukt som oppfyllingssted for tilkjørte masser siden 60-tallet. Det ble derfor stilt krav om prøvetaking i tråd med forurensningsforskriften kapittel 2. R3 Entreprenør AS (heretter R3) har utført grunnundersøkelser og utarbeidet tiltaksplan. Multiconsult har vurdert grunnundersøkelsene. Dette har ført til ytterligere grunnundersøkelser utført av R3.

Miljøteknisk grunnundersøkelse 1 (MG1)

På området var det dyrket mark tidligere, før det ble anlagt sandtak her på 1950-tallet. I ettertid har området blitt brukt som sandtak og til oppfylling av tilkjørte masser samt lagring av materialer og maskiner. Det er ikke kjent når sandtaket ble avsluttet. Det har blitt fylt på med masser fra ulike steder, blant annet fra bygge/riveprosjekter. Det er funnet bygningsrester i overflaten av massene. I perioder har også området stått ubrukt og uten tilsyn, slik at «hvem som helst» har hatt mulighet til å dumpe avfall her. Det er registrert både hageavfall og annet avfall fra privatpersoner. Avfallet ble ryddet før området ble videre gjenfylt med ytterligere masser. Det er ikke blitt kontrollert om massene har vært forurenset eller ikke. Ved befaring og prøvetaking av området var det tydelig at det ble lagret gjenstander her, som kan føre til forurenset grunn. Det konkluderes med at ettersom tilkjørte masser mangler dokumentasjon, er det uvisst hva massene inneholder og om de er forurenset, og evt. i hvilken grad. Selv om bygningsrestene ikke nødvendigvis forurenser massene, indikerer de at massene kommer fra riveprosjekter.

Ved miljøteknisk grunnundersøkelse ble det tatt ut til sammen 53 prøver fra 19 sjakter. Det ble ikke tatt prøver i veinettet, da veiene var i bruk. Sjaktene ble gravd i ulike dybder grunnet ulike høyder i terrenget og dybden på de antatt oppfylte massene. Massene var tydelige fyllmasser bestående av silt, sand, leire, grus, stein og steinblokker. Det ble funnet avfall i 14 av 19 prøvepunkt, hovedsakelig teglstein og betong (med og uten armering), men det ble også observert plast, bildekk, kermaske fliser, asfalt, gummislanger, planker, isopor, trerøtter, trestolper og metallskrap. I noen sjakter er det observert oljefilm. Det har også blitt observert vann i bunnen av noen av sjaktene. Hva de enkelte prøvepunktene inneholdt er godt beskrevet i rapporten og blir ikke gjengitt her.

Resultatet av prøvetakingen viste forurensning i 22 av 53 prøver. Forurensningen varierer, fra tilstandsklasse 2 til tilstandsklasse 4. Forurensningen er hovedsakelig i form av stoffene PCB, PAH-er og olje, men også metallene kobber og sink er påvist over normverdiene. Med bakgrunn i dette er det utarbeidet en tiltaksplan for terrenginngrep i forurenset grunn.

Vurdering av miljøteknisk grunnlag og kostnader

Den 19.05.2020 har Multiconsult på vegne av advokat Trond Selsaas utført en vurdering av den miljøtekniske grunnundersøkelsen og tiltaksplanen som er utarbeidet. I denne kommer det frem at arealet er større enn det R3 har tatt utgangspunkt i. Videre er det i R3 sin rapport beskrevet at veiareal ikke er prøvetatt, samt at det er anbefalt supplerende prøvetaking ved områder som tilsvarer tilstandsklasse 4.

Multiconsult har kommet med flere anbefalinger for videre arbeid. Blant annet

- At det bør prøvetas i 8 nye prøvepunkter på området.
- At det må utføres stedsspesifikk risikovurdering for masser tilsvarende tkl. 4.
- At det blir tas en ny vurdering av massene når resultat fra supplerende prøvetaking er utført.
- At det utarbeides et kost/nytte budsjett for om avfall skal skilles fra massene eller ikke, avhengig av krav som mottak for masser stiller.
- At dersom masser i tkl. 4 kan gjenbrukes, så vil dette føre til redusert kostnad.

Multiconsult har også utført et kostnadsestimat på hva opprydding av forurensning og forsøpling i grunnen kan komme til å koste. De peker blant annet på at riveavfall er klassifisert som avfall og ikke som jord, jf. forurensningsloven § 27. Hovedsakelig vil det si at avfall må sorteres ut før resterende jordmasser kan gjenbrukes på eiendommen. Unntaket er dersom det er betong eller teglmasser som ikke er forurenset, disse kan gjenbrukes. Ved levering til godkjent avfallsmottak vil det være opp til mottaket om avfallsfraksjoner må fjernes helt fra massene, eller om masser kan leveres med avfallsfraksjoner. Til slutt er det gjort et kostnadsestimat som tilsier at det vil koste 756 800 kr dersom masser i tkl. 4 kjøres vekk.

Miljøteknisk grunnundersøkelse 2 (MG2)

Med bakgrunn i nye opplysninger fra Multiconsult ble det utført ytterligere prøvetaking. Det ble tatt prøver i ytterligere 10 punkter, samt dypere ned i punkt 11 og 15, for bedre kartlegging av massene. I flere av de nye punktene ble det avdekket bygningsmaterialer. Videre ble det funnet forurensninger i 7 av de nye prøvepunktene.

I grunnundersøkelsen er det et eget avsnitt om avfall og bygningsmaterialer. Her er ulike avfallsfraksjoner beskrevet, og det er beskrevet hva de kan inneholde, og hvordan materialene skal håndteres (tabell 3). Det er også lagt ved eksempelbilder av innhold i massene.

Det er også tatt prøver av betong, som er funnet ved punkt 10, 28 og 29. Resultatene viser at betongprøve i punkt 10 ikke er forurenset, men at betong ved punkt 28 og 29 er lett forurenset (tkl. 3). Ved punkt 3 er det funnet mørtel. Dette er også prøvetatt, og resultatene viser at mørtelen ikke er forurenset.

I Grunnundersøkelsen er analysene vurdert til at massene er i tilstandsklasse 1, 2 og 3. I et punkt ble det også oppdaget oljesøl, som er begrenset til et mindre område. Dette må fjernes. Videre ble THC-verdier vurdert på nytt, og det ble tatt nye prøver av alifater. Dette resulterte i et noe annerledes resultat, med mindre mengder med masser i tilstandsklasse 4. Det rådes til at på områder hvor det ikke skal legges tett dekke, men hvor det er forurensede masser, herunder også masser i tilstandsklasse 2, så skal forurensede masser tildekkes med minst 0,5 m tilkjørte rene masser. Masser i tilstandsklasse 3 skal dekkes med minst 1 m rene masser eller masser i tilstandsklasse 2. Dersom det ikke er mulig å dekke til massene, må disse fjernes fra området. Ytterligere prøver må tas for å avgrense forurensningen. Dette gjelder rundt punkt 21 og punkt 24.

Ikke forurenset betong, mørtel, teglstein, leda og kantstein kan i teorien ligge igjen, men det anbefales at dette godkjennes av forurensningsmyndigheten. Lett forurenset betong, tegl og mørtel kna kun ligge igjen dersom det gis tillatelse til dette fra Miljødirektoratet. Dette er hjemlet i avfallsforskriften kapittel 14 A.

Når det gjelder avfall er det laget en fin tabell (tabell 6) som viser oversikt over hva som kan ligge igjen, hva som må fjernes, og hva som da kan ligge igjen dersom det foreligger godkjenning. Videre viser vi til tabell 3, som godt beskriver hva slags avfallsfraksjoner som er funnet, og hvordan disse skal håndteres.

Det kommer også frem at det er observert betong i flere av punktene enn der hvor det er tatt prøver av betongen. All betong og annet bygningsmateriale og avfall må sorteres ut og kartlegges for å sikre at det ikke ligger igjen materialer med miljøgifter over tillatt verdi eller uakseptabel utlekkingspotensiale, og at dette blir håndtert riktig videre.

Det er beskrevet at avfall som leveres til godkjent mottak skal være uten jord, eller at det leveres masser sammen med avfall, dersom mottak tar imot blandet masse. Videre er også disponering av masser og levering av masser godt beskrevet, og blir ikke gjengitt her. Det er også viktig at ved levering av masser til deponi må man også ta hensyn til THC-innholdet i massene, da dette kan påvirke hvor massene kan leveres.

Grunnundersøkelsen avsluttes med en konklusjon som beskriver hvordan massene skal håndteres på eiendommen.

Tiltaksplan

Tiltaksplanen består av to dokumenter. Miljøteknisk grunnundersøkelse med tiltaksplan datert 11.02.2020 og Miljøteknisk grunnundersøkelse, utgave 2, datert 08.10.2022. Begge ligger til grunn for hvordan massene skal håndteres på eiendommen. Der nye opplysninger er gitt, gjelder utgave 2 foran versjon 1, dersom dette er nevnt i avsnitt 2.5 vurdering og 2.6 konklusjon. Tiltaksplanen og miljøteknisk grunnundersøkelse er godt skrevet og vil ikke bli gjengitt her. Vi vil vise til dokumentene og relevante avsnitt i vår vurdering.

Tilstandsklasser og planlagt arealbruk

Fremtidig arealbruk på området er boligformål. Her må grunnen tilfredsstille tilstandsklasse 2 eller lavere i øverste meter. I dypereliggende lag >1 m, må grunnen tilfredsstille tilstandsklasse 3 eller lavere. Masser i tilstandsklasse 4 kan ligge igjen i dypereliggende lag dersom en risikovurdering dokumenterer at bruken av disse massene er forsvarlig, mht. både helse og/eller spredning til miljøet.

Det er ikke utført en stedsspesifikk risikovurdering av masser i tilstandsklasse 4 eller 5 i denne tiltaksplanen. I miljøteknisk grunnundersøkelse 2 er det gjort en ny vurdering av analyseresultatene, hvor det hadde oppstått forvekslinger mellom alifater og THC. Konklusjonen er at alle massene innenfor tiltaksområdet kun er i tilstandsklasse 1, 2 og 3. Det er dermed ikke på dette tidspunktet behov for ytterligere risikovurderinger av masser. Dersom supplerende prøvetaking viser at det allikevel er masser som tilsvarer tilstandsklasse 4 og/eller 5, må disse massene enten leveres til godkjent mottak, eller det må utføres en risikoanalyse, som beskrevet ovenfor. Ut ifra denne kan man vurdere om massene må fjernes, eller om de kan ligge igjen.

Kommunens vurdering av tiltaksplanen

Kommunen som myndighet for forurensningsforskriften kapittel 2 - *Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider* har vurdert tiltaksplanen. Både Miljøteknisk grunnundersøkelse med tiltaksplan datert 11.02.2020 og Miljøteknisk grunnundersøkelse, utgave 2, datert 08.10.2022 er godt skrevet, og gir etter kommunens vurdering en god oppsummering av nødvendige tiltak for å hindre spredning av forurensede masser og opprydding av forurenset grunn ved gjennomføring av tiltaket. Vi har likevel noen kommentarer til tiltaksplanen. Der vi ser det nødvendig har vi satt vilkår i vedtaket, knyttet til våre kommentarer. Vi har først gått igjennom opprinnelig tiltaksplan. Deretter har vi vurdert vurderinger i versjon 2 av miljøteknisk grunnundersøkelse.

Miljømål

Miljømål er godt beskrevet, men sier ikke noe om at det skal sikres at fremtidig bruk ikke påvirkes av grunnen. Dette er derimot nevnt i avsnitt 6, masser som ligger igjen skal ikke utgjøre uakseptabel risiko for human helse ved opphold på eiendommen ut ifra den satte arealbruken. Vi kommer tilbake til dette.

Massedisponering

Vi støtter tiltaksplanens vurdering av håndtering av masser i tilstandsklasse 3 og 4. Etter revidering er det ikke registrert masser tilsvarende tilstandsklasse 4 på området. Dersom supplerende prøvetaking viser masser i tilstandsklasse 4, skal disse håndteres som beskrevet i tiltaksplanen og nedenfor.

I avsnitt 4.2.2. står det at ved gjenbruk innenfor tiltaksområde, bør laveste tilstandsklasser gjenbrukes framfor masser med høyere tilstandsklasser. Prosjektet som her er beskrevet, er å utvikle et område fra en tilfeldig deponiplass til et boligområde.

Formålet med forurensningsforskriften kapittel 2 er å sikre at områder med forurenset grunn ikke skal medføre uakseptabel helse- og miljørisiko i omgivelsene. Vi mener også at å rydde opp i forurenset grunn sikrer gode leveområder. Ved å gjenbruke lett forurenset masse (tkl 2), og levere moderat forurenset masse (tkl 3), har man utført gode tiltak for å sikre gode leveområder.

Tiltaksplanen har ikke noe estimat på overskuddsmasser, og om dette vil omfatte alle masser i tkl. 3 (og 4). Det er heller ikke beskrevet om det skal anlegges kjeller eller parkeringskjeller eller liknende.

Dersom det skal utføres større terrenginngrep, er det sannsynlig at det kan bli en del overskuddsmasser. For å sikre en god utvikling av området, mener vi at det er de massene med høyest tilstandsklasser som bør fjernes først, slik at det er de ikke- forurensede og lettere forurensede masser som blir liggende igjen. Vi setter derfor en bestemmelse som sier at laveste tilstandsklasser skal gjenbrukes framfor høyere tilstandsklasser. Dette samsvarer også med punktet om at massene i tkl. 3 og 4 ikke kan gjenbrukes.

Det er anbefalt at ved fjerning av masser, lastes disse direkte opp på lastebilen for å unngå spredning. Vi mener at dette er en god vurdering, og at denne følges. Det vil i stor grad sikre at vilkår a) i vår godkjenning blir fulgt.

Anleggsvann

Tiltak for å hindre forurenset avløpsvann er godt beskrevet. Vi minner om at godkjenning av tiltaksplanen ikke er en tillatelse til å føre anleggsvann til kommunalt avløpsnett. Dersom det blir behov for å søke om påslipp til offentlig nett, kontakt Ingrid Elise Johansen v/ Team drift og forvaltning VA i Sarpsborg kommune.

Tiltak for å redusere spredning av forurensning under tiltaket

Tabell 3 i MG1 gir en god oversikt over tiltak som bør iverksettes ved spesifikke hendelser. Vi mener at tiltakene i tabellen skal følges, for å kunne overholde vilkår a) i kommunens godkjenning.

Tiltak for å redusere helsefare under gravearbeidet

Tabell 4 i MG1 gir en god oversikt over tiltak som bør iverksettes for å redusere helsefare på arbeidere. Vi forutsetter at denne tabellen følges ved terrenginngrep.

Gjennomføring, kontroll og oppfølging

I avsnittet er det nevnt at høyest forurensede masser bør fjernes først, og at avfall i massene i den grad det er mulig, bør plukkes ut. Vi viser til vårt avsnitt om massedisponering, og mener at høyest forurensede masser *skal* fjernes først. Det er satt vilkår som sikrer dette. Videre mener vi også at avfall skal ryddes ut fra grunnen, der det er mulig. Dette området er ikke et godkjent deponi, og det er ikke gjort utredninger for hva slags effekt massene og avfallet kan ha på grunnen, hverken når det kommer til stabilitet eller forurensning. For å få et godt grunnlag for en god boligeiendom må derfor avfall i bakken fjernes. Der det ikke er mulig å fjerne avfall, bør det vurderes om alle masser, med avfall, bør fjernes.

Det er ikke beskrevet om det skal holdes et oppstartsmøte før terrenginngrepene starter, annet enn at det står at kommunen kan kreve at det holdes oppstartsmøte. Vi setter alltid krav om oppstartsmøte, da vi mener at dette er et viktig tiltak for at tiltaksplanen skal bli fulgt. På oppstartsmøte skal tiltaksplanen og kommunens godkjenning av planen gjennomgås. På oppstartsmøte er det viktig at alle som er involvert i terrenginngrep deltar. Vi setter derfor vilkår om at både tiltakshaver, entreprenør og en person med særlig faglig kompetanse om forurenset grunn (heretter kalt miljørådgiver) deltar.

I bygge- og gravesaker der det er funnet forurensning, er det viktig at det er en person med særlig faglig kompetanse innen forurenset grunn (heretter kalt miljørådgiver) som har ansvaret for miljø og tiltaksplanen gjennom hele prosjektet. Vår erfaring er at dersom det ikke er en egen person med særlig ansvar for dette, kan tiltak bli oversett og vilkår glemt, noe som kan føre til utilsiktet og uønsket forurensning. Kommunen kan ikke avgjøre hvem som har miljøansvaret gjennom hele tiltaket, men vi vil sterkt anbefale at dere benytter samme person/foretak som har utarbeidet tiltaksplanen og som skal skrive sluttrapporten, til også å ha ansvaret gjennom tiltaksperioden. Vi setter uansett krav om at en miljørådgiver skal være til stede på oppstartsmøte. Dette for å få en god formidling av planen.

Det er ikke her beskrevet at det skal leveres en sluttrapport for tiltaket, men dette er nevnt både i massedisponering og videre fremgang (i MG2). For å sikre god oppfølging, setter vi vilkår om at sluttrapport skal utarbeides, og at den skal utarbeides av en miljørådgiver.

Gjenstående prøvetaking

Miljøteknisk grunnundersøkelse med tiltaksplan datert 11.02.2020 (MG1) legger opp til at punkt 9 og 10 må avgrenses, og deretter at masser fjernes eller risikovurderes. Videre er ikke massene i veien prøvetatt, og det bør suppleres med ytterligere prøver etter evt. masseoppdydding. Dette for å sikre at det ikke ligger igjen forurensninger over akseptabel verdi. Det er også vist til strengere regler for lekeplasser, og at det må tas nye prøver ved ferdigstillelse.

Det har videre blitt tatt nye prøver, og utarbeidet miljøteknisk grunnundersøkelse 2 (MG2). Her er det avdekket ny forurensning, herunder et område som tydelig har konsentrert oljeforurensning. Samtidig er det, etter nye vurderinger konkludert med at det ikke er masser i tiltaksklasse 4. Slik sett gjenstår det ikke prøvetaking.

Det er derimot viktig at områder med masser i tilstandsklasse 3, og at massene ved punkt med oljeforurensning blir ryddet opp. Vi forutsetter derfor at dere tar prøver i utkanten av punkt 21 og 24, samt ved punkt 22 etter at masser som er forurenset av olje er fjernet. Det blir satt vilkår som sikrer dette.

Vurdering av masser og resultater

Det er vurdert at selv om masser i tkl 2 er akseptabelt for arealbruken, er det anbefalt at disse tildekkes med minst 0,5 m tilkjørte rene masser på områder hvor det ikke skal legges tett dekke ved ferdigstilling. Dette er begrunnet med at det kan ligge igjen rester av riveavfall i grunnen.

Masser i tiltaksklasse 3 bør tildekkes med rene masser, eller de bør fjernes. Vi mener at de her bør fjernes, for å få ryddet opp forurensninger på området. Dette har vi forsøkt å sikre ved å sette vilkår om at ved overskuddsmasser skal masser med høyest tilstandsgrad fjernes først, og ved gjenbruk skal masser med lavest tilstandsgrad gjenbrukes først. Dette er også i tråd med tiltaksplanen, som sier at masser i tkl 3 og 4 skal fjernes.

Det står videre at ytterligere prøver må tas for å avgrense forurensningen. Det er ikke beskrevet hvor mange prøver som bør tas, og hvor disse bør tas. Dette er noe som må vurderes av en miljørådgiver. Vi har derfor satt vilkår om at det skal tas supplerende prøver, ut ifra vurderingen til en miljørådgiver.

Avfall

I opprinnelig tiltaksplan er avfall bare så vidt nevnt. I MG2 er det tydelig beskrevet at det ikke var tillatt å deponere riveavfall her, og at dette skulle vært levert til godkjent mottak. Videre er det laget en tabell som viser hva slag avfall som kan bli liggende, hva som krever analyse og hva som må fjernes (tabell 6). Hver enkelt avfallsfraksjon samt korrekt håndtering er også godt beskrevet her (tabell 3). Vi forutsetter at dette følges opp, og at avfall fjernes fra massene.

Godkjenningen av tiltaksplanen gir ikke automatisk godkjenning for at rivingsavfall kan ligge igjen i grunnen.

Ifølge avfallsforskriften kapittel 14A kan bygningsmasse som betong og tegl benyttes som oppfylling i bygge- og gravesaker dersom visse vilkår er oppfylt. Blant annet så skal betong/tegl ikke være forurenset, og det kan kun gjenbrukes dersom de erstatter materialer som ellers ville blitt brukt. Videre skal bygg hvor betong/tegl kommer fra, kartlegges *før* bygget rives. Så vidt kommunen bekjent, er dette ikke utført tidligere. Vilkårene i § 14A-4 er ikke fulgt. Selv om betong og tegl ikke er forurenset, så kan det ikke ligge igjen i bakken. Det må eventuelt utarbeides en egen søknad for å gjenbruke ikke-forurenset betong og tegl i bakken, og den må utarbeides av tiltakshaver og sendes til kommunen.

Bygningsmasser som betong og tegl som er forurenset, kan ikke ligge igjen i grunnen, men må fjernes. Unntaket er dersom det foreligger egen søknad til Miljødirektoratet om gjenbruk, og Miljødirektoratet har godkjent søknaden. Dette er hjemlet i avfallsforskriften kapittel 14A-6. Vi anbefaler at dere tar kontakt med Miljødirektoratet for ytterligere veiledning.

Det er også nevnt at dersom avfall ikke kan sorteres ut, så bør det vurderes om det skal leveres som blandet masse. Dere er selv ansvarlige for at avfall blir fjernet i tråd med regelverket. Det er spesielt viktig at dere snakker med deponiet dere leverer til, om de tar imot masser som kan inneholde avfall.

Massedisponering 2

Det er laget en ny vurdering av massedisponeringen. Det er ikke lenger et krav om at masser i tkl 3 fjernes. De kan ligge igjen under 1 meter. Dette er akseptabelt.

Levering av masser til deponi

Avsnittet er godt beskrevet, og vi forutsetter at dette følges.

Fremmede arter

Det er tiltakshavers ansvar, å ikke spre fremmede arter. Vi forutsetter at forskrift om fremmede organismer blir fulgt.

Meld fra hvis det blir endringer i planen

Dersom det oppstår vesentlige endringer utover det som er beskrevet i tiltaksplanen, skal tiltaksplanen revideres i henhold til endringene. Revidert tiltaksplan skal sendes til kommunen for ny godkjenning. Kommunen må godkjenne den reviderte tiltaksplanen før videre terrenginngrep i aktuelle områder kan iverksettes.

Send inn sluttrapport for forurenset grunn

Når arbeidene er ferdige, skal det sendes inn en sluttrapport til kommunen, som skal beskrive oppfølgingen av tiltaksplanen og kommunens godkjenning av denne. Evt. endringer som har blitt gjort skal dokumenteres, og det skal forklares hvorfor det er gjort.

Sluttrapporten skal utarbeides av en person med særlig faglig kompetanse innen forurenset grunn, som i dette dokumentet er omtalt som miljørådgiver.

Sluttrapporten skal sendes inn umiddelbart etter at tiltakene er gjennomført, evt. før overvåkning er avsluttet, og senest innen tre måneder etter at tiltakene er gjennomført. Eventuell registrering av lokaliteten i databasen *Grunnforurensning* skal være utført før sluttrapporten sendes inn.

Rapportering til Grunnforurensning

Lokaliteten skal registreres i Miljødirektoratets database *Grunnforurensning* dersom det ligger igjen forurensede masser i tilstandsklasse 2 eller høyere innenfor tiltaksområdet når arbeidene ferdigstilles. Registreringen skjer elektronisk ved å logge seg inn som ekstern bruker på nettsiden *grunnforurensning.miljodirektoratet.no* og «registrere ny lokalitet». Registreringen må vise hvor på tomten massene ligger, og hva slags forurensning som er funnet i massene.

Det er tiltakshaver som er ansvarlig for at rapporteringen blir gjort, og tiltakshaver skal også informere grunneieren(e) om registreringen for eiendommen. Arbeidet med registreringen må gjerne gjøres av prosjektets miljørådgiver.

Vi gjør oppmerksom på at det i forbindelse med registreringen vil bli overført enkelte opplysninger til matrikkelen. Dette er Norges offisielle register over fast eiendom. Matrikkelen skal inneholde opplysninger om den enkelte matrikkelenhet (eiendom) som er nødvendig for planlegging, utbygging, bruk og vern av fast eiendom, herunder opplysninger om forurenset grunn. Følgende data hentes fra Grunnforurensningsdatabasen og blir synlige i matrikkelen: lokalitetens nummer, lokalitetens navn, påvirkningsgrad (alvorlighetsgrad), hvem som er forurensningsmyndighet, og eventuelle vedtak myndighetene har fattet for lokaliteten.

Tiltakshaver har det overordnede ansvaret for forurenset grunn

Det er tiltakshaver som har ansvar for at arbeidene utføres i henhold til tiltaksplanen, dette vedtaket og forurensningsforskriften kapittel 2. Vår godkjenning av tiltaksplanen fritar ikke tiltakshaveren fra ansvaret for at tiltakene oppfyller kravene i regelverket. Se Miljødirektoratets faktaark *Tiltakshavers ansvar ved terrenginngrep i forurenset grunn, M811* for mer informasjon.

Dere må betale saksbehandlingsgebyr

Dere må betale et gebyr på kr 18 000,- for kommunens behandling av søknaden. Faktura vil bli ettersendt til tiltakshaver. Se kommunens *forskrift om gebyrer for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket, Sarpsborg kommune, Østfold* og kommunens gebyrregulativ for 2022 for mer informasjon.

Tiltakshaver må betale tvangsmulkt hvis vi ikke mottar sluttrapporten

Kommunen vil vurdere å ilegge tiltakshaver en tvangsmulkt hvis vi ikke mottar sluttdokumentasjon etter at arbeidene er ferdigstilt, eller hvis det avdekkes at håndteringen av forurenset grunn er i strid med kravene, jmfør forurensningsloven § 73.

Med hilsen

Signe Bergum
Miljørådgiver
Team miljø og landbruk

Dette brevet er elektronisk signert

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på vedtaket, jamfør forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er **tre uker**. Husk å begrunne klagen og oppgi hvilke endringer dere ønsker. Send klagen til Sarpsborg kommune, Pb. 237, 1702 Sarpsborg eller postmottak@sarpsborg.com. Merk saken med vårt saksnummer.

Dere har rett til å se dokumentene i saken

Dere har også rett til å se alle dokumentene i saken, jamfør forvaltningsloven §§ 18 og 19. I denne saken er dokumentene offentlige, og alle som ønsker, har rett til å se og gjøre seg kjent med dem.

Har dere spørsmål?

Hvis dere har spørsmål til saken, kan du ta kontakt med vår saksbehandler på tlf. 404 36 154 og/eller sigbe@sarpsborg.com

Saksbehandler: Signe Bergum, Virksomhet byggesak, landbruk og kart

Kopi til: Katarzyna Mitwicka/Virksomhet plan og samfunnsutvikling, R3 ENTREPRENØR AS

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post	Epost
PLUS ARKITEKTUR AS		Storgata 5	1607 FREDRIKSTAD	